

**Ad dñm nec exaudiuit eos.** Nec ad  
quēlibet: sed ad dñm clamauerunt: nec ex  
auditiōe dignos iudicauit: nō recedentes  
a malitia sua. **Et cōtinuam illos**  
**vt puluerem ante faciē vēr:** Et cō-  
tinuā illos: **Aridi em sūt:** nō recipientes  
imbrem misericordie dei: vt elati atq; inflati  
supbia: a spe firma ⁊ icōcussa: tanq; a ter-  
re soliditate ⁊ stabilitate rapiant. **At lu-**  
**tu platearum delebo eos.** Per latas  
q; multi ambulant perditionis vias: luxuri-  
antes ⁊ lubricos: delebo eos. **Erues**  
**me de p̄radictionib⁹ populi:** Erues  
me de p̄radictionib⁹ eorū qui dixerūt:  
**Si dimiserim⁹ eū:** omne seculū post illum  
ibit. **Cōstitues me in caput gentiū.**  
**Popul⁹ quē nō cognoui seruauit**  
**mibi:** Popul⁹ genū quē corpali p̄ntia nō  
visitauit: fuit mibi. **In obauditu au-**  
**ris obediuit mibi.** Neq; ocul⁹ me vidit  
s̄ recipiēs p̄dicatores meos: in obauditu  
auris obediuit mibi. **Filij alieni me-**  
**tati sūt mibi:** Filij nō mei dicēdi: sed po-  
tius alieni: quib⁹ recte dicitur: **Uos ex pa-**  
**tre diabolo estis:** mentiti sūt mibi. **Filij**  
**alieni inueterauerūt.** Filij alieni: qui  
bus vt renouarēt: nouū testamētū attuli:  
in vetere hoīe remāserunt. **Et claudica-**  
**uerunt a semitis suis.** Et tāq; vno pe-  
de debiles: q; vt tenētes: nouū respueūt:  
Claudi effecti sūt etiā i ipsa vetere lege: po-  
tius traditiones suas seq̄ntes q; dei. **Calū-**  
**niabant em de manib⁹ nō lotis:** quia tales  
erant semite quas ipsi fecerant ⁊ p̄suetudi-  
ne triuerant: aberrando ab itinerib⁹ p̄ce-  
ptorū dei. **Quiuit domin⁹ ⁊ benedi-**  
**ctus deus meus.** Scdm carnē aut sa-  
pere mors est. **Quiuit dñs ⁊ benedictus de-**  
**us meus.** **Et exaltetur deus salutis**  
**mec.** Et nō terrena p̄suetudine de deo sa-  
lutis mee sentiā: nec terrenā ipsam salutē  
sed in excelsō de illo sperem. **Deus q̄**  
**das vindicas mibi:** Deus qui vindi-  
cas me: subdēdo populos sub me. **Libe-**  
**rator meus de inimicis meis iracu-**  
**dis.** Liberator meus de inimicis meis ira-  
cundis: clamantib⁹: crucifige crucifige iu-  
deis. **Ab insurgentibus in me ex-**  
**altabis me:** A iudeis insurgentibus in  
me patientem: exaltabis me resurgentem.  
**A viro iniquo eripies me.** A regno eorū  
liquo erues me. **Propterea confite-**  
**bor tibi in gentibus domine.** Pro-  
pterea tibi per me confitebunt gentes do-

mine. **Et nomini tuo psallam.** Et la-  
tus inotescēs bonis operib⁹ meis. **Ma-**  
**gnificans salutes regis ipsius.** De-  
us qui magnificat vt admirabiles faciat  
salutes: quas eius filius dat credentibus.  
**Et faciens misericordiam christo**  
**suo.** Deus qui facit misericordiā christo  
suo. **Dauid et semini eius vsq; in se-**  
**culum.** Ipsi liberatori manu potēt: qui  
vicit hunc mundum: ⁊ eos qui credunt in  
euangelio genuit in eternū. Quēcūq; in h  
psalmo dicta sunt: quē ipsi domino p̄prie  
id est capiti ecclesie cōgruere non possūt:  
ad ecclesiam referenda sunt. **Totus enim**  
**christus hic loquit⁹:** in quo sunt omnia mē-  
bra eius.

**Explicit Tractat⁹ de ps. xvii**

**Incipit Tractat⁹ de ps. xviii**

**In finem ps. Dauid.**

**Paulus notus est:** nec domin⁹ Iesus  
Christus hec dicit: sed de illo hec di-  
cuntur.

**Expositio. i**

**Qui enarrant gloriā dei:** Iu-  
ste euangeliste in quib⁹ deus tāq;  
in celis habitat exponūt gloriā  
domini nostri Iesu christi: siue gloriā qua  
glorificauit patrem filius super terram. **Et**  
**opera manuum eius annunciat**  
**firmamentum.** Et facta virtutum do-  
mini annunciat firmamentū: fiducia sp̄rit-  
us sancti celum factum: quod antea timo-  
re: terra erat. **Dies diei eructat ver-**  
**bum:** Spiritus spiritualibus profert ple-  
nitudines incōmutabilis sapientie dei: qd  
verbū in principio deus apud deū est. **Et**  
**noct noct annunciat scientiā.** Et mor-  
talitas carnis tanq; longe positus carnali-  
bus: fidē insinuando: annūciat futurā sci-  
entiā. **Non sunt loquēle neq; ser-**  
**mones: quorū nō audiātur voces**  
**eorum.** Per quos nō audite sunt voces  
euangelistarū: cum omnibus linguis euā-  
gelii p̄dicarent. **In omne terras ex-**  
**iuit sonus eorum: ⁊ in fines orbis**  
**terre verba eorum.** **In sole posu-**  
**it tabernaculū suū:** Domin⁹ autem  
vt aduersus regna tp̄alium errorū bellige-  
raret: non pacē sed gladiū missurus in ter-  
ram: in tpe vel in manifestatiōe posuit tāq;  
militare habitaculū suū: hoc est dispo-  
sitiō nē incarnationis sue. **Et ipse tāq; sp̄s**  
**sus procedens de thalamo suo.** Et  
ipse p̄cedens de vtero virginali vbi deus  
nature humane tāq; sponsus sp̄se copu-

Alia lra.  
⁊ psalmū dicā.

Alia lra.  
⁊ Eripies.

Alia lra.  
⁊ ueterati sūt.

Alia lra.  
⁊ indicat.

Alia lra.  
⁊ nationib⁹.

latus est: Exultauit sicut gigas ad currendam viam: Exultauit sicut fortissimus: et ceteros homines incomparabili virtute precedens: non ad habitandam viam: sed ad currendam viam. Non enim in via peccatorum stetit. A summo celo egressio eius. A patre egressio eius: non temporalis: sed eterna: quod de patre natus est. Et occursum eius usque ad summum eius: Et occurrit plenitudine diuinitatis usque ad equalitatem patris. Et non est qui se abscondat a calore eius. Cum autem verbum etiam caro factum est: et habitauit in nobis mortalitatem nostram suscipiens: non permittit ulli mortalium excusare se de umbra mortis: et ipsius enim penetravit verbi calor. Lex domini immaculata conuertens animas: Lex ergo domini ipse est: qui venit legem implere non soluere. Et immaculata lex: quod peccatum non fecit: nec inuenitur est dolus in ore eius. non promittens animas seruitutis iugo: sed ad se imitandum libertate conuertens. Testimonium domini fidele sapientiam prestat puillis. Testimonium domini fidele: quia nemo nouit patrem nisi filius: et cui voluerit filius reuelare: que abscondita sunt a sapientibus et reuelata puillis: quoniam deus superbis resistit: humilibus autem dat gratiam. Iusticie domini recte letificantes corda: Omnes iusticie domini in illo recte: qui non docuit quod ipse non fecit: ut qui imitaretur: corde gauderet. et in eis que libere cum caritate facerent: non seruilibus cum timore. Preceptum domini lucidum illuminans oculos. Preceptum domini lucidum sine velamento carnalium observationum: illuminans hominis interioris aspectum. Timor domini castus permanens in seculo seculi: Timor domini non ille sub lege penalis temporalia bona sibi subtrahi perhorrescens: quorum dilectione anima fornicatur: sed castus quo ecclesia sponsa suum: quanto ardentius diligit: tanto diligentius cauet offendere. et ideo non foras mittit consummata dilectio timorem hunc: sed permanet in seculo seculi. Judicia domini vera iustificata in idipsum. Judicia eius: qui non iudicat quemquam: sed omne iudicium dedit filio vera iustificata incommutabiliter. Neque enim vel minatur vel pollicetur de quocumque fallit: aut quoscumque vel ipsius supplicium vel pietas promissum eius potest eripere. Desiderabilia super aurum et lapidem preciosum multum: Sive multum: sive ipsum aurum et lapidem: sive multum preciosum: sive multum desiderabi-

lia: tamen desiderabilia iudicia dei super pompas huius seculi: quare desiderio fit ut non desideretur: sed timeantur aut contempnantur aut non credantur iudicia dei. Quod si quis ipse sit aurum lapisque preciosus ut igne non consumatur: sed assumat in thesaurum dei: plus quam seipsum desiderat iudicia dei cuius voluntatem proponit sue. Et dulciora super mel et fauim. Et siue quisque iam sit mel: qui iam solutus vite huius vinculis expectat diem: quando veniat in epulas dei: siue adhuc sit fauiscula: ut quasi cera circumplicetur: hac vita non huic coheret: sed implens eam cui opus sit aliqua persura: non opprimetur: sed exprimitur manus dei: quod de temporalis vita in eternam eliquet: dulciora illi sunt iudicia dei: quam sibi ipse est: quod super mel et fauisculam illi dulciora sunt. Et enim seruus tuus custodit ea: Nam non custodienti amara dies domini. In custodiendo illa retributio multa. Non in aliquo extrapositione comodo: sed in eo ipso quo iudicia dei custodiunt multa retributio. Dulcia est: quod gaudet in eis. Delicta quis intelligit? In delictis autem qualis suauitas potest esse: ubi non est intellectus? Quomodo delicta quis intelligit: quod ipsum oculum claudunt cui suavis est veritas: cui desiderabilia et dulciora sunt iudicia dei: Et sic tenebre oculos: ita delicta mentes: nec lucem sciunt videre nec se. Ab occultis meis munda me domine: A cupiditatibus in me latentibus munda me domine. Et ab alienis parce seruo tuo. Ne seducar ab aliis. Neque enim alienis capiti: qui est mundus a suis. Parce itaque ab alienis cupiditatibus: non superbo et in sua potestate esse cupienti: sed seruo tuo. Si mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero: Si mei non fuerint dominata occulta mea et aliena peccata: tunc immaculatus ero. Non enim est certior origo peccati: preter occultum suum: quo cecidit diabolus: et alienum quo seductus est homo: ut pessumdo suum faceret. Et munda bor a delicto magno. Quo alio nisi superbie: Non enim est maius delictum quam apostatare a deo: quod est initium superbie hominis. Et vere ille immaculatus est: qui etiam hoc delicto caret: quia hoc est vltimum redemptibus ad deum: quod recedendum primum fuit. Et erunt complacent eloquia oris mei: et meditatio cordis mei in conspectu tuo semper. Meditatio cordis mei: non ad iactantiam placendi hominibus: quia iam nulla superbia est: sed in conspectu tuo semper: qui conscientiam puram inspicis.

Alia lra.  
† nec.

Alia lra.  
† custodiens  
dis illis.

Alia lra.  
† sanctus.

Alia lra.  
† in semetipsa.

Alia lra.  
† magis.

**D**ñe adiutor meus et redemptor meus. Dñe adiutor me⁹ tendētis ad te: qñ redemptor meus es tu: vt tenderē ad te: ne quisq; vel sapiēte sue tribuēs: quod ad te puerit: vel viribus: qđ ad te puenit: magis repellat abs te qui supbis resistis: quia mūdatus nō est a delicto magno: nec cōplacuit in conspectu tuo qui redimus vt pueriamur: et adiuuas vt pueniam⁹ ad te.

**Expositio. II**

**D**espiciat dñm: vt ab occultis nostris mūdēt nos: et ab alienis parcat suis suis: quid hoc sit: intelligere debem⁹: vt humana ratione: nō quasi auiū voce cātem⁹. **M**ā et meruli et psitaci et corui et pice et huiusmodi volucres sepe ab homib⁹ docent sonare qđ nesciūt. **S**cienter autē cātare: nō aui s; homi diuina volūtate pcessum est. **E**t q̄ multi mali et luxuriosi sic cātant: digna auribus suis et cordibus: nouim⁹ et dolemus. **E**o enī peiores sūt: quo non possunt ignorare qđ cantāt. **S**ciunt enī se cantare flagicia: et tñ cātant tāto libēt⁹ quāto imūdi⁹: qñ tāto se putāt debere fieri letiores: q̄to fuerit turpiore. **N**os autē q̄ in ecclesia diuina eloquia cātare didicim⁹: simul etiā instare debem⁹ esse qđ scriptū ē: **B**eat⁹ populus qui intelligit iubilationē. **P**roinde carissimi qđ consona voce cantauim⁹: scire nō etiā corde nosse ac videre debem⁹. **R**ogauit enim dñm vnusq; nostrū i hoc cāntico et dixit deo: **A**b occultis meis munda me dñe: et ab alienis pce tuo: **S**i mei nō fuerint dominati: tūc imaculat⁹ ero: et emundabor a delicto magno. **Q**đ vt beneficiam⁹ quid sit: et quale hoc sit: ipsi psalmi tertū quātū donat dñs breuiter pcurram⁹. **C**antāt enī de christo: quod euidenter ibi apparet: quia illic scriptū est: **I**pse tāq; spōsus pcedens de thalamo suo. **Q**uis enī sponsus: nisi cui desponsata est illa virgo ab aplo: cui timet caste castus sponsi amicus: ne sicut serpens quaz sefellit astucia sua: sic et hui⁹ virginis spōse christi: sensus corrupat a castitate: que ē i christo. **I**n hoc ergo domino et saluatore nostro **I**esu christo: posita est magna et plena gratia: de qua dicit apostol⁹ **I**ohannes. **E**t vidim⁹ gloriam eius: gloriam tāq; vngenti a patre: plenum gratia et veritate. **H**anc gloriam. **C**eli enarrāt: **C**eli sancti sunt: eleuati a terra: portantes dominū: qđ gloriā christi celum etiam quodāmodo narravit. **Q**uādo narravit: **Q**uādo nato do-

mino: stella noua que nunq; videbatur apparuit. **S**ed tamen sunt celi de quib⁹ consequenter ibi dicitur: **N**ō sunt loquele neq; sermones: quorū nō audiantur voces eorum: **I**n omnem terrā exiuit sonus eorū: et in fines orbis terre verba eorū. **Q**uorum nisi celorum: **Q**uorum ergo nisi apostolorum: **I**psi enarrant nobis gloriā dei: positam in christo **I**esu: per gratiam remissionis peccatorum. **O**mnes enī peccauerunt et egent gloria dei: iustificati gratis p sanguinem ipsius. **Q**uia gratis: ideo gratia. **N**on est enī gratia nisi gratuita: quia nihil boni ante feceramus: vnde talia dona mereremur. **M**agis qā non grati inferretur supplicium: ideo gratis prestitum est beneficium. **N**ihil precefferat in meritū nostris: nisi vnde damnari deberemus. **N**le autem non propter nostram iusticiā: sed propter suam misericordiam saluos nos fecit per lauacrum regenerationis. **H**ec est inquam gloria dei: hanc celi enarrauerūt. **H**ec est inquam gloria dei: nō tua. **N**ihil enim boni fecisti: et tamen tantum bonum accepisti. **S**i ergo pertines ad gloriā quaz celi enarrauerūt: dic domino deo tuo: **B**e⁹s meus misericordia eius preueniet me. **P**reuenit enim te: vtq; preuenit: quia nihil in te boni inuenit. **P**reuenisti supplicium eius superbiēdo: ille preuenit supplicium tuum peccata delendo. **T**anq; enī ex peccatore iustificatus: ex impio pius fact⁹: ex damnato regno assumptus: dic domino deo tuo: **N**on nobis domine nō nobis: sed nomini tuo da gloriā. **B**icamus non nobis. **Q**uibus enim si quasi nobis: **B**icamus inq; non nobis: quia si ita faceret sicut nobis: nō nisi penas infligeret nobis. **N**on nobis: sed nomini suo det gloriā: quia nō secundū iniquitates nostras fecit nobis. **N**ō ergo nobis domine nō nobis. **R**epetitio confirmatio est. **N**on nobis domine: sed nomini tuo da gloriā. **H**oc illi nouerant celi: qui enarrant gloriā dei. **E**t opera manuum eius annunciat firmitamentum. **E**t quod dictū est: gloriā dei: hoc repetitum est: opera manū eius. **Q**ue opera manuum eius: **N**on sicut qui dam sentiunt: de⁹ verbo fecit omnia: et tanq; prestantiorem ceteris hominez suis manibus fecit. **N**on ita sentiendum est: infirma est ista et non satis elinjata sententia. **O**mnia enim verbo fecit. **N**am licet opera dei diuersa narrentur: in quibus boiem

ad imaginez suam fecit: tamen omnia per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nihil. Quod enim ad man<sup>o</sup> dei attinet: et de celis dictum est: et opera manuum tuarum sunt celi. Et ne putes etiam: ibi celos sanctos dictos: subiecit: Ipsi peribit tu autem per manebis. Ergo non solum homines: sed etiam celos qui peribit deus manibus suis fecit: cui dictum est: Opera manuum tuarum sunt celi. Et de terra hoc idem dictum est: Quoniam ipsius est mare et ipse fecit illud: et arida manus eius fundauit. Ergo et si celos manibus et terram manibus: non solum boiem manibus: et si celos verbo: et terram verbo: ergo et hominem verbo. Quod verbo: hoc manu: et quod manu hoc verbo. Non enim humanis membris statura dei distincta est: qui ubique totus est: et nullo continetur loco. Quod ergo verbo fecit: sapientia fecit: quod manu fecit: virtute fecit. Christus est autem dei virtus et dei sapientia. Omnia autem per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nihil. Enarrantur: enarrant: enarrabunt celi gloriam dei. Enarrabunt inquit celi: hoc est sancti gloriarum dei a terra suspensi: dei portantes: preceptis tonantes: sapientia coruscantes: illam ut dixi gloriarum dei qua salui facti sumus indigni. Hanc indignitatem: id est quia digni non sumus: agnoscit filius minor egestate constrictus. Agnoscit inquam hanc indignitatem filius minor a patre longe peregrinus: demonum cultor: tanquam porcorum pastor: agnoscit gloriam dei sed egestate perstrictus. Et quia illa gloria dei facti sumus: quod digni non sumus: dic ad patrem suum: Non sum dignus vocari filium tuum. Infelix per humilitatem impetrat felicitatem: et eo se commendat dignum quo confiteatur indignum. Hanc gloriam dei celi enarrant: et opera manuum eius annunciat firmamentum. Celi firmamentum: firmum cor: non timidum cor. Annunciata enim sunt ista inter impios: inter aduersos deo: inter amatores mundi persecutores iustorum: inter seuientem mundum annunciata sunt ista. Sed seuiens mundus quid poterat facere: quando firmamentum ista nuntiabat: Annunciat firmamentum. Quid: Opera manuum eius. Que sunt opera manuum eius: Gloria dei illa quam salui facti sumus: qua creati in bonis operibus sumus. Ipsi enim sumus figmentum: creati in christo Iesu: in operibus bonis. Non solum quippe homines: sed etiam iustos: si tamen sumus ipse fecit nos et non ipsi nos. Dies

diei eructat verbum: et nox nocti indicat scientiam. Quid est: Forte planum et apertum est: Dies diei eructat verbum: apertum et planum: tanquam per diem. Quasi nox nocti indicat scientiam: obscurum est tanquam per noctem. Dies diei sancti sanctis apostoli fidelibus: ipse christus apostolis quibus dixit: Vos estis lumen mundi. Apertum hoc videbitur et cognitu facile. Quomodo autem nox nocti annunciat scientiam. Nonnulli hec verba simpliciter intellexerunt: et forte hoc sit verum estimantes hac sententia significatur esse: quod tempore domini nostri Iesu christi cum in terra versaretur: apostoli audierunt hoc in posterum esse traiectionem: tanquam de tempore in tempus: dies diei: nox nocti: prior dies posteriori diei: et prior nox posteriori nocti: quia hec doctrina diebus et noctibus predicatur. Iste simplex intellectus cui sufficit sufficit. Sed nonnulla verba scripturarum: obscuritate sua hoc profuerunt: quod multas intelligentias pepererunt. Itaque hoc si planum esset: vnum aliquid audiretis: quod vero obscure dictum est: multa audiretis. Est alius intellectus: dies diei: nox nocti: hoc est spiritus spiritui: caro carni. Est alius: dies diei: spirituales spiritualibus: et nox nocti: carnales carnalibus. Utique enim audiunt: et si non utique similiter sapiunt. Illi enim audiunt tanquam verbum eructatum: illi tanquam scientiam annunciatam. Quod enim ructuatur: presentibus ructuatur: quod autem annunciat: longe positus annunciat. Possunt enim celi sensus plures inueniri: sed adhibendus est modus propter angustias presentis temporis. Vicamus autem vnum aliquid: quod quidam velut conscientes aperuerunt. Quasi dominus inquit christus loquebatur apostolis: dies diei eructabat verbum: quando iudas dominum christum prodidit in deis: nox nocti annuntiabat scientiam. Non sunt loquele neque sermones: quorum non audiantur voces eorum. Quorum: nisi celorum illorum qui enarrant gloriam dei. Non sunt loquele neque sermones quorum non audiantur voces eorum. Legite Actus apostolorum: quomodo veniente super eos spiritu sancto: omnes impleti sunt illo: et loquebantur linguis omnium gentium: sicut spiritus dabat eis pronuntiare. Ecce non sunt loquele: neque sermones: quorum non audiantur voces eorum. Sed non ibi tantum ubi impleti sunt sonuerunt.

**In oēm terrā exiit sonus eorū:**  
**et in fines orbis terre vba eor.** **Idō**  
**et nos h loquimur.** Son' enī ille ad nos v'  
 q' puenit: son' q' in oēm terrā exiit: et here-  
 ticus ad eccliam nō intrat. **Idō** son' in oēm  
 terrā exiit: vt tu in celū intres. **O** pestis li-  
 tigiosa pessima: et adhuc errare volēs: o su-  
 perbe fili: audi testamētū patris tui. **Ecce**  
**qd plani': qd apn':** **In oēs terrā exiit son'**  
**eor: et in fines orbis terre vba eor.** **Alqd**  
**expositore opus est:** **Quid** ptra te conar':  
**Partē** vis in lite retinere: q' potes totū in  
 pcordia retinere. **In sole posuit ta-**  
**bernaculū suū:** **In** manifestatiōe ecclē-  
 siā suā: nō in occulto ne quē lateat: nō ve-  
 lut opta: ne forte fiat sicut opta sup greges  
 hereticor. **Dicitū** est et cuidā in septura sā-  
 cta: qm tu in occulto fecisti: patier' in sole:  
 hoc est occlte malū fecisti: penas patieris:  
 in oīm manifestatiōe. **In** sole ergo posuit  
 tabernaculū suū. **Quid** tu heretice fugis i  
 tenebras: **Christian'** es: audi christū: ser-  
 uus es: audi dñm: fili' es: audi patrē: emē  
 dare fuisse: **Bicam'** et d te: **Adortu'** erat  
 et reuixit: pierat et inuētus est. **Nō** mihi di-  
 cas: vt qd me queris si perij: **Idō** em te qro:  
 qz peristi. **Nō**li me inqt querere. **Hoc** sane  
 vult inqtas: qua diuisi sum': h nō vult ca-  
 ritas q' frēs sum'. **Improb'** nō eēm: si qre-  
 rem seruū meū: et improb' dicor: qz qro fra-  
 trē meū. **Sic** sapiat in quo fraterna caritas  
 nō est: ego tñ qro frēm meū. **Trascaf:** dum  
 tñ qraf: q' inuēt' placat. **Quero** in quā fra-  
 trē meū et interpello nō s illū: h p illo dñm  
 meū. **Nec** dicā interpellans: dñe dic fratri  
 meo vt diuidat mecū hereditatē: h dic fra-  
 tri meo: vt teneat mecū hereditatē. **Quid**  
 ergo erras frater: **Quid** p angulos fugis:  
**Quid** latitare conar': **In** sole posuit taber-  
 naculū suū. **Et ipetāq: spōsus pce-**  
**dēs de thalamo suo.** **Puto** q agno-  
 scas eū: ille tāq spōsus pcedēs de thala-  
 mo suo. **Exultauit** vt gigas ad cur-  
 rendā viā: **Ipe** in sole posuit tabernacu-  
 lū suū: h est ille tāq spōsus: cū vbiū caro fa-  
 ctū est in vtero virginali thalamū inuenit:  
 atqz inde nature piūct' hūane: tāq de ca-  
 stissimo pcedēs cubili: humil' misericordia  
 infra oēs: fortis maiestate sup oēs. **Hoc** ē  
 em: gigas exultauit ad currēdā viā: nat'  
 est: creuit: docuit: passus ē: resurrexit: ascē-  
 dit. **Cucurrit** viā: nō hesit in viā. **Idē** ipse  
 ergo spōsus q' hec fecit: ipse posuit in sole:  
 hoc est manifestatiōe tabernaculū suū: h ē

scām eccliaz suā. **Quā** viā aut cito cucur-  
 rit: vis audire: **A sumo celo egressio**  
**ei': et occurus ei' vsqz ad summus**  
**eius.** **Postea** vō q' excucurrit inde: et re-  
 currēdo remeauit: misit spiritū suū. **Uise**  
 sunt illis sup q's venit: lingue diuise velut  
 ignis. **Sic** ignis venit spū sanct': senū car-  
 nis psumptur': aux coctur' et purgatur':  
 sic ignis venit: et iō seqt. **Et nō ē q' se ab-**  
**scodat a calore ei'.** **Lex dñi ima-**  
**clata ouertes aias:** **Hoc** ē spū sanct'.  
**Testimoniu dñi fidele sapietiā p-**  
**stas puul.** **Nō** supbis: h ē spū sanctus.  
**Iusticie dñi recte:** nō terrētes: h le-  
 tificātes corda. **Hoc** ē spū sanctus. **Pre-**  
**ceptu dñi lucidū illuminās oculos:**  
**Nō** hebetās: nō carnis oculos: h cordis: h  
 exterioris hōis: h interioris: h est spū sanct'.  
**Timor dñi:** nō humilis: h cast'. **Gra-**  
 tis amāi: nō puniri timēs ab eo quē tremuit  
 h separi ab eo quē diligit. **Iste** ē tior cast':  
 nō quē psumata caritas foras mittit. **Sz:**  
**pmanes i scdm scil:** **Hic** ē spū sanctus: id  
 est hūc donat: hūc pfert: hūc inserit spū  
 sanct'. **Iudicia dñi vā iustificata in**  
**idipm.** **Nō** ad rixas diuisiōis: h ad pgre-  
 gationē vnitat'. **Hoc** ē enī i idipm: h ē spū  
 sanctus. **Idō** linguis oīm loq fec: in q's p-  
 mo velt: qz linguis oīm gētū in vnitate se-  
 pgregatur' eē nūciauit. **Qd** tunc faciebat  
 vn' hō accepto spū sancto: vt vn' hō linguis  
 oīm loqret. **h** mō ipa vnitas facit: linguis  
 oīb' loqf. **Et** mō vn' hō in oīb' gētib': lin-  
 guis oīb' loqf. vn' hō caput et corp': vnus  
 hō christ' et ecclia: vir pfect': ille spōsus: illa  
 spōsa. **Sz** erūt inqt duo i carne vna. **Iudi-**  
**cia dei vera iustificata: in idipm ppr' vni-**  
**tatē.** **Desiderabilia sup aux et la-**  
**pide pciōsū multū:** **Aut** mltū aux aut  
 mltū pciōsū: aut mltū desiderabilia: tā mlt'  
 tū h heretico paz. **Nō** nobiscū amāt idipz  
 et nobiscū pfert christū. **Ipm** quē mecū cō-  
 fiter' christū: ipm ama mecū. **Et** q ad ipm  
 nō vult recusar: recalcitrar: respuit: nō illi ē  
 desiderabile h sup aux: et lapide pciōsum:  
**Audi aliō.** **Et dulciora: iqt: sup mel et**  
**fauū.** **Sz** h aduersū ē errāt: mel amay ē  
 febriēt: dulce tñ et acceptabile sanitati: qz  
 cay ē sanitati: desiderabilia sup aux et lapi-  
 de pciōsū mltū et dulciora sup mel et fauū.  
**Nā et vn' tu' custodit ea:** **Qd** dul-  
 cia ista sint: custodiēdo pbat vn' tu': nō lo-  
 quēdo. **Custodit** ea seru' tu': quia et nūc  
 dulcia sunt: et in posterum salubria sunt.

Alia lra.  
 f semetipsa.

Alia lra.  
† custodiendis  
illis.

**N**am in custodiēdo ea retributio multa. Sed amās animositatē suā: nec videt hūc splendore heretic: nec sentit dulcedinē. **Delicta** enī: q̄s intelligit: Pater ignosce illis: q̄ nesciūt q̄d faciunt. Ideo inq̄t iste est seru⁹ q̄ custodit hāc dulcedinē: suauitatē caritatis: amorē vnitatē. Ego inquit ipse q̄ custodio rogo te: q̄si delicta q̄s intelligit: ne mihi vt homī quedā surrepāt: et q̄busdā vt hō poccuper. **Ab occultis meis mūda me dñe:** Hoc ergo cātaui⁹: ecce ad b̄ loquēdo puenimus. **Bica⁹** et cū intellectu cantemus: et cātando orem⁹: et orādo impetrem⁹. **Bica⁹** m⁹: ab occultis meis mūda me dñe: Quis enī delicta intelligit: Si vident tenebre: intelligunt delicta. **Beniq̄** q̄i nos delicti punitet: in luce sum⁹. **Nā** q̄i q̄sq̄ ipso delicto inuolūt⁹ est: quasi obtenebrat⁹ optisq̄ oculis nō videt delictū: q̄ si tibi tegat et carnis oculus: nec aliud vides: nec hoc vñ tegi vides. Ergo deo dicam⁹ qui nouit videre qd purget: nouit inspicere qd sanet: illi dicam⁹: ab occultis meis mūda me dñe. **Et ab alienis parce seruo tuo.** Delicta inq̄t mea inq̄nat me: delicta aliena affligūt me: ab his mūda me: ab illis pce. **Tolle** mihi ex corde malā cogitationē: repelle a me malū suātorē: hoc est ab occultis meis mūda me: et ab alienis parce seruo tuo. **Nā** ista duo genera delictorū: ppria sūt et aliena: etiā p̄mū in exordio claruerūt. **Diabolus** suo delicto cecidit: **Adam** alieno deiecit. **Hic** ipse dei seru⁹ custodiēs iudicia dei: in quib⁹ retributio multa: et in alio psalmo sic orat: **Nō** veniat mihi pes supbie: et man⁹ peccatorū nō moueat me. **Nō** veniat inq̄t mihi pes supbie: hoc est ab occultis meis mūda me dñe: et man⁹ peccatorū si moueāt me: b̄ est ab alienis pce seruo tuo. **Si mei nō fuerit dñata:** Occulta mea et delicta aliena. **Tūc imaculat⁹** ero. Hoc nō suis virib⁹ audet: sed dñm depcat vt impleat: cui dicit i psalmo: **Itinera** mea dinge s̄m vbi tui: et nō dñet mihi oīs iniquitas. **Noli** timere si christian⁹ es: dñm foris hoiez: domū deū tuū semp time. **Nālū** te time: b̄ est cupiditatē tuā: nō qd in te deus fecit: b̄ qd n̄b̄p̄s fecisti. **De** dñs bonū suū fecit: tu tibi i corde tuo malū dñm creasti. **De** rito s̄deris iniquitati: merito subderis domino quē tu tibi p̄e fecisti: quia ei qui te fecit subdit⁹ esse nolui. **Sed** si mei inq̄t nō fuerint dñata: tūc imaculat⁹ ero. **Et enū**

**dabor q̄ delicto magno.** Putam⁹ q̄ delicto: Quod illud est delictū magnum: Forte aliud sit q̄ dictur⁹ sū: non tñ celabo quod sentio. **Delictū** magnū arbitror esse superbā. Hoc fortasse et aliis significatur ē in eo qd ait: **Et** emundabor a delicto magno. **Queritis** q̄ magnū sit b̄ delictū qd deiecit angelū: quod ex angelo fecit diabolu: ei⁹ in eternū interclusit regnū celorum: **Magnū** hoc delictū est: et caput atq̄ causa oīm delictorū. **Scriptū** ē enī: **Initiū** pcti oīs supbia. **Et** ne q̄si leue aliqd ptemnas: **Initiū** inq̄t supbie hoīs apostatare a deo. **Nō** leue malū ē b̄ vitii fr̄is mei: huic vitio in his psonis quas videt amplas: displicet humilitas christiana. **Propter** hoc vitii dedignant colla s̄dere iugo christi: obligata art⁹ iugo peccati. **Nō** enī seruire nō eis ptinget. **Nā** nolūt seruire: sed eis expedit seruire. **Nolēdo** seruire nihil aliud agūt q̄ vt bono domino nō seruiāt: **Nō** vt omnino nō seruiāt: quia qui noluerit seruire caritati: necesse est vt seruiat iniquitati. **Ab** hoc vitio qd est caput oīm vitiorū: q̄a idē cetera nata sūt: facta ē apostasia a deo: et eunte anima in tenebras: male vtente libero arbitrio: peccatis etiā ceteri psecuti: vt et substantiā suā dissiparet cū meretricib⁹ viuēs pdige: et p egestatē fieret pastor porcorum: que erat socia angelorū. **Propter** hoc vitium: ppter hoc magnū supbie peccatū: deus humilis venit. **Hec** causa: hoc peccatū magnū: iste ingens morbus aīaz: omnipotentē medicū de celo deduxit: vsq̄ ad formam serui humiliavit: et humili⁹ egit: ligno suspēdit: vt per salutē tante medicine curet hic tumor. **Nā** tandem erubescat homo esse supb⁹ ppter quē factus est humilis deus. **Ita** inq̄t: mundabor a delicto magno: q̄ de⁹ supbis resistit: humilib⁹ aut dat grām. **Et** p hoc: erit vt co-placeant eloquia oris mei: et meditatio cordis mei in conspectu tuo semper. **Nā** si ab hoc magno delicto nō mūdor: in p̄spectu hoīm placebit eloquia mea: nō in p̄spectu tuo. **Supba** anima i cōspectu hoīm vult placere: humilis aīa i oculto vbi de⁹ videt vult placere: vt si placuerit hoīb⁹ d̄ bono ope: illis gratulet⁹ q̄ bus placet bonū opus: nō sibi cui sufficere debet: q̄ fecit bonū opus. **Gloria** n̄a inquit h̄c est: testimoniū p̄sentie n̄re. **Iōq̄** dicam⁹ etiā quod sequit. **Dñe** adiutor meus et redemptor meus: **Ad**

Alia lra.  
† magno.

## Psalmus XIX

iutor i bonis: redēptor a malis. Adiutor  
vt habitē in caritate tua: redēptor vt libe-  
res me ab iniquitate mea.

Explicit Tractatus de ps. XVIII

Incipit Tractatus de ps. XIX

In fine psalmus David.

**N**otus est titulus: nec christus dicit: sed  
christo dicit propheta: figura optandi  
que ventura sunt canens.

**E**xaudiat te dominus in die tribu-  
lationis: Exaudiat te dominus in die  
qua dixisti: pater clarifica filium tuum.

Protegit te nomen dei iacob. Ad te

enim prius populus posterior natus: quia maior fui

et minor. **A**ddat tibi auxilium de sancto

et de syon tueas te. Facies tibi sancti-

ficatum corpus: ecclesiam de speculatione tuas:

que expectat quando venias ad nuptias. **A**de-

mor sit ois sacrificij tui: **A**deo res nos

faciat oim iuniar tuar et otumeliaz: quas

p nobis ptulisti. **E**t holocaustum tuum

pinguescat. Et crucem que tor oblat es

deo i leticia resurrectionis puertat. **T**ri-

buat tibi dominus secundum cor tuum: Tribu-

at tibi dominus non secundum cor eorum que putauerunt per

sequendo te posse deleri: sed secundum cor tuum que

scisti quod utilitatis habet passio tua. **E**t om-

ne consilium tuum compleat. Et compleat oem

psilium tuum non solum quod animam tuam posuisti per

amicis tuis: vt mortificatum granum copiosius

resurgeret: sed etiam quia cecitas ex parte in

israel facta est: vt plenitudo gentium intraret: et

sic ois israel saluus fieret. **E**xultabim?

i saluari tuo: **E**xultabim? quod tibi mors

nihil nocebit: ita enim nec nobis eaz nocere

posse monstrabit. **E**t in nomine domini dei nostri

magnificabimur. Et confessio tui

nois: non solum non perdet: sed etiam magnifica-

bit nos. **I**mpleat dominus oes peti-

ones tuas: Impleat dominus non solum peti-

ones quas habuisti i terra: sed etiam quibus i

celo interpellas pro nobis. **N**unc cognoui

quoniam saluum fecit dominus christum suum.

**N**unc mihi per prophetam demonstratum est: quoniam

resuscitabit dominus christum suum. **E**xau-

diet illum de celo sancto suo. **E**xaudi-

et illum non de terra tantum: vbi se peccij cla-

rificari: verum etiam de celo: vbi iam ad dexte-

ram patris interpellans pro nobis diffudit:

inde spiritus sanctus super credentes in se. **I**n-

potentatibus salus dextere eius. **P**o-

tentatus non sunt: salus fauoris eius: cum etiam

de tribulatione dat auxilium: vt quando infirma-

mur tunc potentes sumus. **M**ayana est salus

## Psalmus XX

hominum: que non dextere: sed sinistre eius est.

**H**ac enim extollunt in magna superbia: qui

cum peccantes temporaliter salui facti sunt.

**H**uius in curribus? et huius in equis: **H**uius

volubili successione temporalium bonorum trahunt:

et huius superbis preferunt honoribus: atque in his

exultant. **N**os autem in nomine domini

dei nostri exultabimus. **N**os au-

tem spem figentes in eternis: neque gloriar

nostrar querentes: in nomine domini dei nostri ex-

ultabimus. **I**psi obligati sunt et ce-

ciderunt. **E**t ideo ipsi temporalium rerum cupidi-

tate obligati sunt: timetes parcere domino:

ne a romanis perderent locum: et irruentes

in lapidem offensionis: et petram scandali:

de spe celesti ceciderunt: quibus cecitas ex

parte israel facta est: ignorantibus dei iu-

sticiam et suam volentibus constituere. **N**os

vero surreximus et erecti sumus.

**N**os vero vt populus gentium intraret: de

lapidibus excitati filij abrahe: qui non secta-

bamur iusticiam: apprehendimus eam et surre-

ximus: nec viribus nostris: sed per fide iu-

stificati erecti sumus. **D**omine saluum

fac regem: **D**omine saluum fac regem: vt

ipse qui nobis preliandi exemplum passio-

ne sua monstrauit: offerat etiam sacrificia

nostra sacerdos excitatus a mortuis et in

in celo constitutus. **E**t exaudi nos in die

qua inuocauerimus te. **Q**uoniam pro

nobis offers te: exaudi nos in die qua inu-

cauerimus te.

Explicit Tractatus de ps. XIX

Incipit Tractatus de ps. XX

In fine psalmus ipsi David.

Titulus notus est: de Christo canitur.

**D**omine in virtute tua leta-

bitur rex: **D**omine in virtute

tua quod verbum caro factus est:

letabitur homo christus Iesus. **E**t super

salutare tuum exultabit vehementer.

**E**t super hoc quod viuificas omnia exulta-

bit vehementer. **D**esiderius anime

eius dedisti ei: **D**esiderauit manduca-

re pascha: et ponere cum vellet atque iterum su-

mere animam suam: et dedisti ei. **E**t volun-

tate labiorum eius non fraudasti eum. **P**a-

ce meam inquit relinquo vobis: et factus est.

**Q**uoniam preuenisti eum in benedictioni-

bus dulcedinis: **Q**uoniam prius hauserat

benedictionem dulcedinis tue: sed peccatorum

nostrorum non nocuit ei. **P**osuisti in capi-

te eius coronam de lapide precioso.

Alia lra.  
et phinet

Alia lra.  
et letabimur

Alia lra.  
et inuocabimur

Alia lra.  
et tribuisti